

Integrisana i dezintegrisana porodica

Porodica kao grupno jedinstvo

- Interpersonalna dinamika
- Porodica kao NADLIČNOST
- Ravnoteža i stabilnost ----- neravnoteža i nestabilnost
- SOCIO-PSIHOLOŠKI PRISTUP PROUČAVANJU PORODICE
- Psihologija i psihijatrija – pojedinačno proučavanje porodice
- Hes i Handel- pojedinačni pristup važan za proučavanje PORODIČNOG IDENTITETA
 - ✓ PORODICA KAO JEDINSTVO
 - ✓ PROUČAVANJE SVAKOG ČLANA POJEDINAČNO
 - ✓ MEĐUSOBNI ODNOSI

➤ Psihologija – dubinski intervjui

➤ Sociologija se bavi pitanjima:

1- kako nastaje porodica kao grupa?

2- Šta utiče na organizaciju i dezorganizaciju u porodici?

3- Kako porodica prevazilazi krize i stresove?

➤ Sociologija – standardizovani intervjui, anketni upitnici i testovi

Pojmovi integracije i dezintegracije

- Integracija predstavlja SAKUPLJANJE, KOHEZIJU I KONCENTRACIJU članova porodice i odnosi se na čvrstinu i jačinu porodičnih odnosa
- Dezintegracija predstavlja ODVAJANJE, ŠIRENJE, RASIPANJE I MEĐUSOBNO UDALJAVANJE članova porodice
- Integracija i dezintegracija su krajnji vidovi grupnog kretanja.
- Berger i Kelner- fusija i fisija

Porodična organizacija i stabilnost porodice

- Jedan od najznačajnijih faktora koji obezbjeđuje integraciju porodice jeste njena STABILNOST
- Stabilnost se definiše kao relativna trajnost odnosa kroz koje članovi porodice zadovoljavaju svoje potrebe
- Stabilnost nije data jednom zauvijek, budući da su u porodici simultano prisutni procesi organizovanosti i dezorganizovanosti
- Dezintegracija se određuje kao PROCES RAZJEDINJAVANJA JEDINSTVA koji nastaje kao posljedica kontakta sa drugim pojedincima, grupama i institucijama izvan porodice i osobene potrebe članova porodice da se individualizuju pomoću nje i u njoj
- Tako je porodica u svakom momentu ODNOS IZMEĐU SILA ORGANIZACIJE I DEZORGANIZACIJE

Porodična organizacija, dezorganizacija; Strukturalna dezorganizacija

- Čikaška škola
- Odstupanje od „normalnosti“ tretira se kao trajni poremećaj (str. 262)
- Porodična dezorganizacija definiše se kao „svaka slabost, neprilagođenost ili raskidanje veze među članovima porodice“ (Elliot and Merill, 1961:345)
- Dovođenje dezorganizacije u vezu sa spoljašnjim faktorima (Maurer)
- „ekologija porodice“- analiza dezorganizacije pomoću prostornog zoniranja grada

Uzroci dezorganizacije

- Maurer predstavnik Čikaške škole osnovni uzrok dezorganizacije pronalazi prevashodno u modernizaciji Amerike
- On se ne zadržava samo na ovom uzroku, već razlikuje i sljedeće:
 1. **inkompatibilnost** odgovora partnera na spoljašnje izazove
 2. ekonomska individualnost
 3. kulturna diferencijacija
 4. individualizacija životnih obrazaca članova porodice

Rekonstruisana porodica

- Rene Kenig uvodi pojam REKONSTRUISANE PORODICE
- Navodi primjer rekonstruisane porodice nakon razvoda, ali nepotpunost nije pouzdan znak da je stvarno dostignut stepen poremećaja u porodici
- Ovu rekonstrukciju je dopunio sa više oblika nepotpune porodice:
 - ✓ udovištvo
 - ✓ razvod
 - ✓ dezerterstvo
 - ✓ vanbračnost

Akerman- unutrašnji i spoljašnji faktori dezorganizacije

- Dezorganizovana porodica jeste znak unutrašnje i spoljašnje neprilagođenosti porodice i pojedinca
- Akerman shodno unutrašnjim i spoljašnjim faktorima razlikuje sledeće tipove dezorganizovane porodice:
 1. Izolovana porodica
 2. Eksterno integrisana
 3. Internoneintegrisana
 4. Neplanirana
 5. Nezrela
 6. Devijantna porodica

Karakteristike devijantne porodice

1. Nedostatak integracije
2. Nezrelost
3. Prekomjerni konflikti
4. Nejasni personalni ciljevi
5. Izolovanost

Dezorganizacija kao dezintegracija interakcija u porodici

➤ Znaci dezorganizacije porodice su :

1- postepeno nestajanje zajedničkih ciljeva, dok zasebni ciljevi dobijaju na značaju;

2- opadanje kooperativnog napora;

3- Opadanje integracije supružnika sa drugim grupama srodnika i nesrodnika

4- Ravnodušni ili antagonistički emocionalni odnosi među supružnicima

5. Interpersonalni odnosi se ne kordiniraju na nivou grupe

Indikatori porodične dezintegracije – Z. Golubović

- Nedostatak zajedništva – nedostatak saglasnosti o bitnim pitanjima koja se tiču porodičnog života
- Emocionalna nepovezanost- nedostatak uzajamne podrške i solidarnosti
- Nemogućnost ispunjavanja bitnih porodičnih ciljeva

Preorganizovanost- Rene Kenig

- Integracija- dezintegracija - ne proizilazi iz prisustva ili odsustva sukoba unutar porodice, već iz sposobnosti porodice da te konflikte kontroliše i da posreduje kroz proces opstanka porodice kao grupe
- Težnja ka potpunoj harmoniji vodi ka destabilizaciji porodičnih odnosa
- Na tom temelju Rene Kenig uvodi pojam PREORGANIZOVANE PORODICE
- Takva porodica pokazuje znake pretjeranog vezivanja članova uz sebe
- Negativna refleksija na članove porodice

Pet vrsta porodične PREORGANIZACIJE prema Kenigu

1. Nastojanje roditelja da djeca ostanu da žive sa njima-
preživljavanje patrijarhalizma – **ANAHRONIČNA
PORODICA**

2. Prirodna težnja roditelja da prezaštite svoje dijete
stvara emocionalnu nezrelost i nezavisnost-
PATERNALISTIČKA PORODICA

3. **MOMIZAM**

4. **Stroga organizovanost** među supružnicima

5. **Kriminalna porodica** koja iz straha da ne bude
otkrivena drži svoje članove u čvrstoj sprezi

Porodični identitet i patologija

- Psiho-analitički orijentisani psiholozi nastoje da na osnovu opisanih oboljenja pojedinca uoče i klasifikuju patološke konstelacije u porodicama
- Psihijatar Rihter razlikuje sljedeće patološke porodične poremećaje:
 - 1- Simptomatski neurotična porodica- agresivno cijepanje- članovi porodice se dijele na dobre, loše i izvanredne
 - 2- Karakterno- neurotična porodica- emocionalno poremećeni član porodice vlada ostalim članovima
 - 3- Histerična porodica- stalna depresija i izvođenje drame u njoj
 - 4- Paranoidna porodica- agresija koju pokušavaju prevazići preko spoljašnjeg neprijatelja
 - 5- Anksiozno- neurotična porodica-kojom dominira aksiozno neurotična ličnost koja prenosi strahove na ostale članove porodice

Porodični identitet- Džerald Handel

- Porodični identitet je REGION SVIJEŠTI U KOME DOLAZI DO DUHOVNOG JEDINSTVA ČLANOVA PORODICE U SMISLU POJEDINIH SEBSTAVA koja se udružuju, konfrontiraju i ozleđuju
- Džerald Handel je operacionalizovao **nekoliko indikatora** za proučavanje porodičnog identiteta:
 - 1- stepen povezanosti i razdvojenosti
 - 2- porodično iskustvo
 - 3- intrapsihički procesi u porodici
 - 4- predstavljanje porodice kao jedinstva

Porodični identitet – Porodična tema

- Porodične teme objedinjuju interakcije između članova porodice i odnose se na ponašanje i događaje u porodici
- Centralna tendencija u mišljenju, stavovima, vrijednostima, ponašanju na grupnom nivou, iako može biti odstupanja na individualnom nivou
- AKERMAN- porodični identitet određuje kao razmjenu stavova , ideja, rješavanje problema, prilagođavanje
- Porodični identitet je elastičan i predstavlja transmisiju između pojedinca, grupe i zajednice
- Važnost koncepta **porodične teme** ogleda se u :
 - 1- sažetom sumiranju psiholoških procesa u porodici
 - 2- omogućava istraživaču da sagleda bogatstvo porodičnih odnosa

Porodična klima ili atmosfera

- Porodična klima- rasoloženje koje članovi porodice dijele
- Porodični politički stil (J. Rodger, 1966)
- Tri porodična tipa prema stepenu unutrašnje integrisanosti:
 - 1- Tip porodice koja je osjetljiva na okolinu
 - 2- Interpersonalno osjetljivi tip porodice na udaljenost
 - 3- Porodice osjetljive prema konsenzusu

Stres- Robert Angel i Reuben Hil

- Najstarije istraživanje na temu stresa i krize u porodici sproveo je Robert Angel (1936)
- On je posmatrao uticaj ekonomske depresije u Americi 30-tih godina XX vijeka
- Njegovo istraživanje je poslužilo kao uvertira Reuben Hilu koji je razvio krizni model porodičnog stresa poznat kao ABCX model.
- A- PROVOCIRAJUĆI DOGAĐAJ ILI STRESOR
- B-PORODIČNI RESURSI DA SE SUPROSTAVI STRESU
- C-ZNAČENJE KOJE PORODICA PRIDAJE STRESU
- X- KRIZA ILI STRES

Faktor - A

A - Postoje dvije vrste stresogenih događaja:

1- Normalni događaji

2- Neočekivani događaji

- Stres se ne smije identifikovati sa promjenom koja slijedi nakon njegove intervencije, ali stresni događaj ima sposobnost da inicira promjenu

Faktor-B

- Faktor B predstavljaju resursi koje porodica koristi da se suprotstavi izazivaču stresa ili stresoru – „stresna strategija odupiranja“
- Strategija se realizuje kroz angažovanje individualnih i kolektivnih snaga, socijalnih i psihičkih u odbrani od dejstva stresogenih uticaja

Faktor C

- C- Značenje koje porodica pridaje stresnom događaju
- Zavisí od vrijednosnog sistema porodice i pojedinca
- Ako porodica gaji fatalistička uvjerenja onda strategije nijesu od pomoći članovima
- Suprotno je kada porodice vjeruju da mogu da vladaju okolnostima ma koliko one bile teške

X -KRIZA

- Kada stres ima visok intenzitet dovodi u pitanje održavanje postojeće strukture porodice i onda govorimo o krizi
- Kriza je stanje akutne neravnoteže
- Stres je poremećena ravnoteža u porodici